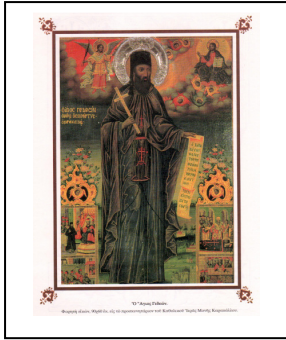

ΓΕΔΕΩΝ Ο ΚΑΡΑΚΑΛΛΗΝΟΣ

Ο Άγιος Γεδεών, το καύχημα και το σέμνωμα της Ιεράς Μονής Καρακάλλου, ανήκει στην χορεία των Οσιομαρτύρων εκείνων, οι οποίοι ορμώμενοι εκ του Αγιωνύμου Όρους, ομολόγησαν παρηρησία στην Χριστιανική πίστη και κατήσχυαν την ασέβεια των τυράννων. Η διδασκαλία, το μαρτυρικό αίμα και τα επακολουθούντα θαύματα των Οσιομαρτύρων ενίσχυαν τους Χριστιανούς και προετοίμαζαν

την επανάστασιν του υποδούλου γένους¹.

Ο Άγιος Γεδεών γεννήθηκε στο χωριό Κάπουρνα της επαρχίας Δημητριάδος από ευσεβείς και ορθοδόξους γονείς. Ο πατέρας του ονομαζόταν Αυγερινός και η μητέρα του Κυράτζα. Είχε άλλα επτά αδέρφια 3 αδελφούς και 4 αδελφές αυτός ήταν ο πρωτότοκος των άλλων, ονομαζόμενος Νικόλαος Μέμτσιας.

Επειδή ο πατέρας του δεν μπορούσε να εξοικονομήσει τα προς το ζην αναγκάστηκαν να αλλάξουν τόπο διαμονής και τα παιδιά έπρεπε να εργαστούν για να προσφέρουν στην οικογένεια.

Ο Άγιος ως πρωτότοκος έπιασε δουλειά σε ένα εξαδέλφο της μητέρας του που ήταν μπακάλης. Εκεί συνήθιζε να συχνάζει ένας Αγαρηνός Αλής ονόματι, βλέποντας τον Νικόλαο να είναι πολύ εργατικός κι έξυπνος ζήτησε από τον Μπακάλη να τον πάρει στην υπηρεσία του. Ο θείος του Αγίου αρνήθηκε και είπε στον Αλή ότι έπρεπε πρώτα να πάρει την συγκατάθεση της μητέρας του παιδιού. Ο Αγαρηνός θύμωσε και μετά από επτά μέρες γύρισε και άρπαξε βιαίως τον Νικόλαο και τον έφερε αμέσως στο χαρέμι του. Ο πατέρας του Αγίου ζητούσε επιμόνως από τον Αλή να του δώσει το γιο του πίσω, αλλά αυτός του έλεγε με αυθάδεια και προκλητικότητα: «Εγώ μπρέ Αυγερινέ ξέρεις καλά ότι έχω το παιδί μου στον πόλεμο λοιπόν όταν επιστρέψει από τον πόλεμο τότε έλα να πάρεις τον υιόν σου».

Γυρίζοντας ο γιος του Αγαρηνού παραπονέθηκε στον πατέρα του γιατί έχει στο χαρέμι του ένα Ρωμαίοπουλο. Και ο Αλής του απάντησε ότι σύντομα θα ανάγκαζε το Νικόλαο να ασπασθεί το Ισλάμ. Έτσι και έγινε, αφού λοιπόν περιέτεμον αυτόν οι οπαδοί του ψευδοπροφήτου Μωάμεθ, επωνόμασαν αυτόν Ιμβραήμ.

Ο Άγιος μετά την παρέλευσιν δυο μηνών και αφού μετανόησε για την πτώση του έφυγε κρυφά από τον Αγαρηνό και γύρισε στο πατέρα του ζητώντας του να τον συγχωρήσει και να τον κρύψει.

¹ Ιερά Μονή Καρακάλλου, «Βίος και Μαρτύριον του Αγίου Ενδόξου Οσιομάρτυρος Γεδεών», Εκδ. Ιερά Μονή Καρακάλλου, Άγιον Όρος 2003, σ. 9.

Ο πατέρας του τον έκρυψε σε μια κοντινή περιοχή. Εκεί κατά Θείαν Οικονομία ζούσε μια καλόγρια, θεία του πατέρα του Αγίου, η οποία τον βοήθησε να πιάσει δουλειά ως κτίστης μαζί με άλλους τεχνίτες.

Τις ημέρες εκείνες ένα καράβι έφευγε για Κρήτη, έτσι μαζί με τους τεχνίτες που έφευγαν για την Κρήτη μπήκε στο καράβι και ο Άγιος. Κατά τη διαμονή στην Κρήτη τον πρώτο καιρό οι τεχνίτες φέρονταν απάνθρωπα στο Νικόλαο, τον ράβδιζαν και τον άφηναν πεινασμένο. Από τις κακουχίες ο Άγιος δεν άντεξε και ανεχώρησε από την περιοχή εκείνη, και αφού έφτασε σε ένα εξωκκλήσιο βρήκε ένα ιερέα. Του εξιστόρησε μετά δακρύων τα συμβάντα της ζωής του και ο ιερέας αφού του είπε ότι προ λίγων ημερών πέθανε ο υιός του, του ζήτησε να τον υιοθετήσει. Μετά τρεις χρόνους ο Ιερέυς πέθανε και ο άγιος αναγκάστηκε να αναχωρήσει εις το αγιώνυμον όρος στη Μονή Καρακάλου όπου εκάρη μοναχός. Πριν λάβει το Αγγελικό σχήμα προσπαθούσε να βρει έναν έμπειρο πνευματικό για την εξομολόγησή του, διότι κατά την παραμονή του στην Κρήτη σε κανένα πνευματικό, ούτε και προς τον ψυχοπατέρα του εξομολογήθηκε την αμαρτία του, ότι ήταν Τούρκος, και αποδιωχθεί της κοινωνίας των Αχράντων Μυστηρίων. Γι' αυτό τον λόγο όμως όλα αυτά τα χρόνια δεν τολμούσε να πλησιάσει στην θεία Κοινωνία προσποιούμενος διαφόρους λόγους, ότι δεν ήταν έτοιμος.

Στη Συνοδεία όμως των πατέρων της Μονής Καρακάλου βρήκε τον πνευματικό όπου τον εξομολόγησε και έτσι μετά κατανύξεως και συντετριμμένης καρδιάς κοινωνήσε των θείων Μυστηρίων.

Ο ένθεος ζήλος του ήτανε παράδειγμα για τους μοναχούς. Του άρεσε να ασκείται στις νηστείες, στις αγρυπνίες, στις γονυκλισίες και σε άλλους ασκητικούς αγώνες. Θέλησε να αποσυρθεί και σε σκήτη για πιο έντονο πνευματικό αγώνα και οι πατέρες της Μονής με πολλή αγάπη του έδωσαν απολυτήριο δια την Σκήτη. Όμως ο Άγιος, μη αναπαυθείς, επέστρεψε πάλιν στη Μονή².

Στη Μονή Καρακάλου παρέμεινε 35 χρόνια μέσα σε αυτό το διάστημα εν έτει 1797, 6 Ιουνίου, διωρίσθη παρά της Ιεράς Μονής, σε ένα Μετόχιον της Μονής Καρακάλου στο χωριό Μαργαρίτες³ στο Ρέθυμνο

² Περισσότερα, βλ. Ιερά Μονή Καρακάλου, ό.π., σσ. 17-28.

³ Μαργαρίτες: Δημοτικό Δαμέρισμα Δήμου Γεροποτάμου του νομού Ρεθύμνης. Βρίσκεται σε υψόμετρο 300 μ. και απέχει από το Ρέθυμνο 27 χλμ. Στις ενετικές απογραφές και σε έγγραφα της περιόδου αναφέρεται ως «Μαγαρίτες». Αυτό είναι και το αρχικό όνομα του χωριού και συνεπώς στο όνομα αυτό πρέπει να αναζητηθεί η ετυμολογία του. Ο Στ. Ξανθουδίδης γράφει (Χάνδαξ – Ηράκλειον σ. 28), ότι το όνομα του χωριού αυτού όπως και πολλών άλλων (Γαβαλοχώρι – Αμάρι – Γερακάρι – Φουρφουράς κ.λπ.) οφείλονται σε οικογενειακά επώνυμα βυζαντινών οίκων που μετοίκησαν στην περιοχή. Όμως η ετυμολογία του ονόματος του οικισμού πρέπει να αναζητηθεί στο αρχικό του όνομα *Μαγαρίτες*, που αναφέρεται αιώνες πριν την οριστικοποίηση του χωριού ως Μαργαρίτες. Στο «Μέγα Λεξικόν της Ελληνικής Γλώσσης» του Δημητράκου αναφέρεται η μεσαιωνική λέξη *μαγαρίτης*, που σημαίνει αρνησίθρησκος, αποστάτης (χρησιμοποιείται και ως

Κρήτης, στο Μετόχιον της Θείας Μεταμορφώσεως. Εκεί παρέμεινε για 6 χρόνια, και μετά επέστρεψε στο Άγιον Όρος⁴.

Επειτα από πολλή άσκηση και προσευχή αποφάσισε να επιστρέψει στον τόπο καταγωγής του και να ομολογήσει ενώπιον των Αγαρηνών την πίστη του στον Χριστό. Οι Σαρακηνοί αφού τον ράβδισαν και τον διαπόμπευσαν, του έκοψαν τα χέρια και τα πόδια και τελικά τον θανάτωσαν στις 30 Δεκεμβρίου το 1818⁵.

Οι χριστιανοί, αφού πρώτα φιλοδώρησαν τον τύραννο κατάφεραν και πήραν το άγιο λείψανο ώστε να το ενταφιάσουν. Το μετέφεραν με τιμή και με ευλάβεια στην πόλη του Τυρνάβου και το ενταφίασαν όπισθεν του ιερού βήματος του ναού των Αγίων Αποστόλων⁶.

Τμήματα του Λειψάνου του παρεδόθησαν στη Μονή Καρακάλου όπου οι πατέρες τα υπεδέχθησαν με μεγάλες τιμές. Υπεδέχθησαν τον Άγιο ως αδελφό τροπαιούχο και νικητή της πλάνης του διαβόλου. Η Ιερά Μονή από τότε καυχάται για τον Άγιο Γεδεών και εορτάζει μεγαλοπρεπώς την αγία αυτού μνήμη στις 30 Δεκεμβρίου.

υβριστική αντί του μακαρίτης), που δεν αποκλείεται να έχει σχέση με την ίδρυση του χωριού, από τον πρώτο οικιστή μαγαρίτη (αλλόθρησκο). Όμως, στο «Μέγα Λεξικόν της Ελληνικής Γλώσσης «των Liddel-Scott αναφέρεται η λέξη «μαγαρικός» εκ του «μεγαρικός κέραμος»: «ούτω δε τους Μεγαρικούς κεράμους δια του ε χρη λέγειν ου δια του α, ως οι έμποροι την άρχουσαν παραφθείροντες. Τα μαγαρικά συνεχίζουν να έχουν σχέση με τα κεραμικά και επί Βυζαντίου, από όπου και προέρχεται η ονομασία του χωριού. Οι Βυζαντινοί έλεγαν μαγαρικάτα, πήλινα υδροδοχεία, σταμνιά, κύπελλα, πιάτα κ.λπ.» (Βλ. Φαίδ. Κουκουλέ, *Βυζαντινών Βίος και Πολιτισμός*, τόμ. Β', σ. 104). Στο Λεξικό των Liddel – Scott αναφέρεται επίσης ότι «μάγαρον» σημαίνει και «μέγαρον». Η αγγειοπλαστική έχει παράδοση στις Μαργαρίτες, όπως και στο Θρασηνό της επαρχίας Πεδιάδος του νομού Ηρακλείου. Μάλιστα οι κάτοικοι εξακολουθούν και σήμερα να εργάζονται σε απομιμήσεις αρχαίων μινωϊκών αγγείων, για τουριστική κατανάλωση. Οι αγγειοπλάστες των μαγαρικών αγγείων αποκαλούνταν «μαγαρικοί» και κατά παραφθορά προκύπτει το «Μαγαρίτες» όπως συμβαίνει άλλωστε με πολλές ονομασίες. Που σημαίνει ότι η επαγγελματική ταυτότητα των πρώτων οικιστών έδωσε και το όνομα στην περιοχή. Στις Μαργαρίτες υπάρχει πλήθος εκκλησιών. Στα περιχώρα του χωριού βρίσκεται μετόχι της μονής Καρακάλλου του Άθω. Στο υπέρθυρο της πόρτας βρίσκονταν επιγραφή:

*Ναός η Μεταμόρφωσις του Ιησού
Χριστού Παντοκράτορος ημών Θεού
Μονής Καρακάλλου του Αγίου Όρους
κτήμα υπάρχον από αρχαίων χρόνων.*

(Βλ. G. Gerola, *Monumenti Veneti*, τόμ. III, σ.176). <http://margarites.blogspot.com/>

⁴ Ιερά Μονή Καρακάλου, *ό.π.*, σ. 27.

⁵ Ε. Σταυρουλάκη (πρωτ.), *Συναξάριον Πάντων των Αγίων των εν Κρήτη διαλαμψάντων*, Εκδ. Ιερού Συνδέσμου Εφημεριών Ι.Α.Κ., 2004, σ. 155.

⁶ Ιερά Επαρχιακή Σύνοδος της Εκκλησίας Κρήτης, *ό.π.*, τ. Β', σ. 29.

Ἀπολυτίκιον

Ἦχος δ'. Ταχύ προκατάλαβε.

*Ἐν Κρήτη διέπρεψας, ἐν μετανοία θέρμη, ἐν Ἄθω ἐπέδειξας,
ἀσκητικὴν βιοτήν, Θεόν ἰλεούμενος. Δρόμον δέ μαρτυρίου, ἐν Τυρνάβῳ
τελέσας, νέος Ὁσιομάρτυς, τοῦ Κυρίου ἐδείχθης. ὦ πρέσβευε ἀεὶ Γεδεῶν,
ὑπὲρ τῶν τιμώντων σέ.*